

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2016./2017.

GRČKI JEZIK

Sadržaj

Uvod	5
1. Područja ispitivanja	5
2. Obrazovni ishodi	6
2.1. Razumijevanje i uporaba jezika	6
2.2. Vokabular.....	7
2.3. Civilizacija i književnost.....	7
3. Struktura ispita	7
3.1. Razumijevanje i uporaba jezika	7
3.2. Vokabular.....	8
3.3. Civilizacija i književnost.....	9
4. Tehnički opis ispita.....	9
4.1. Trajanje ispita.....	9
4.2. Izgled ispita i način rješavanja	9
4.3. Pribor.....	9
5. Opis bodovanja	10
5.1. Vrednovanje prve ispitne cjeline.....	10
5.2. Vrednovanje druge ispitne cjeline	10
5.3. Vrednovanje treće ispitne cjeline	10
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem.....	11
6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora.....	11
6.2. Primjer zadatka kratkoga odgovora.....	11
6.3. Primjer zadatka dopunjavanja.....	12
6.4. Primjer zadatka povezivanja	12
7. Priprema za ispit	13
8. Literatura.....	13
8.1. Odlomci iz djela autora propisanih planom i programom.....	13
8.2. Preporučena literatura za pristupnike	14
8.3. Preporučena literatura za nastavnike	14
8.4. Korisni linkovi.....	15
9. Dodatci.....	16
9.1. Vokabular	16
9.1.1. Imena.....	32
9.2. Tablice glagola	40
9.2.2. Glagoli na -μι.....	44
9.2.3. Glagoli s osobitom tvorbom oblika	47

Uvod

Grčki jezik je na državnoj maturi obvezni predmet. Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita kojim se jasno opisuje što i kako će se ispitivati na državnoj maturi iz ovoga predmeta u školskoj godini 2016./2017.

Ispitni katalog sadrži sve potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Njime se jasno određuje što se od pristupnika očekuje na ispitu.

Ispitni katalog uskladen je s odobrenim četverogodišnjim Nastavnim planom i programom¹ za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama. Razina ispita iz Grčkoga jezika na državnoj maturi u školskoj godini 2016./2017. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su ju upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog sadrži ova poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju čitatelj može naći odgovor na pitanje *što se ispituje*. Navedena su područja ispitivanja, odnosno ključne vještine koje se ispituju ispitom.

U drugom poglavlju, kroz konkretne opise onog što pristupnik treba znati, razumjeti i moći učiniti,

pojašnjen je način na koji će se navedena znanja i vještine provjeravati.

Treće, četvrto i peto poglavlje odgovaraju na pitanje *kako se ispituje*, a u njima su pojašnjeni struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način provedbe i vrjednovanja pojedinih zadataka i ispitnih cjelina.

Šesto poglavlje sadrži primjere svih tipova zadataka.

Sedmo poglavlje odgovara na pitanje *kako se pripremiti* za ispit. U tom su poglavlju preporuke koje pristupnicima pomažu u pripremi ispitu.

Poglavlja Literatura i Dodatci priloženi su s istom svrhom.

1. Područja ispitivanja

Ispitom iz Grčkoga jezika provjeravaju se ova ključna znanja i vještine:

- razumijevanje jednostavnijega izvornoga grčkoga teksta
- poznavanje i uporaba jezičnih zakonitosti grčkoga jezika
- ovlađanost osnovnim vokabularom
- poznavanje osnova grčke civilizacije i književnosti.

Ispit iz Grčkoga jezika se, sukladno tomu, sastoji od triju ispitnih cjelina.

Prvom cjelinom ispituje se **razumijevanje i uporaba jezika**, drugom **vokabular**, a trećom **civilizacija i književnost**.

¹ Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

2. Obrazovni ishodi

U ovome su poglavlju za svaku ispitnu cjelinu određeni obrazovni ishodi, odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh na ispitu.

2.1. Razumijevanje i uporaba jezika

Prvom ispitnom cjelinom (*Razumijevanje i uporaba jezika*) provjerava se u kojoj mjeri pristupnik zna, odnosno može:

- pravilno pisati i čitati grčki tekst
- pravilno naglašavati grčke riječi prema pravilima o naglašavanju
- prepoznati glasovne promjene (prijevoj, naknadno produljivanje, asimilaciju)
- primijeniti pravila o stezanju vokala
- prepoznati osnovne zakonitosti prozodije i metrike
- prepoznati metričke sheme heksametra, elegijskoga distiha i jampskoga trimetra
- prepoznati sve vrste riječi
- razlikovati i rabiti kategorije nominalnoga sustava:
 - članove
 - padeže
 - rodove
 - deklinacije
 - zamjenice
 - brojeve
 - stupnjeve komparacije
- razlikovati i rabiti (primijeniti) kategorije i oblike glagolskoga sustava:
 - lice
 - broj
 - način

- vrijeme
- aspekt i dijatezu
- participe i infinitive
- razlikovati tematsku i atematsku konjugaciju i sve oblike tih konjugacija (prezentsku, futursku, aoristnu, perfektnu i pasivnu osnovu)
- analizirati rečenice
- prepoznati i prevesti osnovne sintaktičke elemente u nekoj rečenici:
 - vrste participa
 - vrste konjunktiva i optativa u nezavisnim rečenicama
 - vrste nezavisnosloženih rečenica
 - vrste zavisnosloženih rečenica
 - rečenične konstrukcije akuzativa i nominativa s infinitivom i genitiva apsolutnoga
- prepoznati ispravan prijevod rečenice iz nekoga originalnoga grčkoga teksta od pisaca propisanih programom
- povezivati i razumjeti dijelove neke grčke rečenice
- razumjeti sadržaj jednostavnijega originalnoga grčkoga teksta nekoga od pisaca propisanih programom:
 - Ksenofont
 - Demosten
 - Homer
 - Herodot
 - liričari
 - filozofi
 - tragici – Eshil, Sofoklo, Euripid.

2.2. Vokabular

Drugom ispitnom cjelinom (*Vokabular*) provjerava se u kojoj mjeri pristupnik zna, odnosno može:

- prevesti (navesti značenje) riječi iz propisanoga vokabulara
- prevesti (navesti značenje) riječi koje proizlaze iz propisanoga vokabulara
- prepoznati etimologiju riječi podrijetlom iz grčkoga jezika i navesti njihovo značenje
- na temelju poznatoga vokabulara povezivati sinonime i antonime u grčkome jeziku.

2.3. Civilizacija i književnost

Trećom ispitnom cjelinom (*Civilizacija i književnost*) provjerava se u kojoj mjeri pristupnik zna, odnosno može:

- navesti i opisati likove i priče iz grčke mitologije
- navesti i objasniti osnovne pojmove grčke religije
- prepoznati i opisati najvažnije događaje grčke povijesti
- prepoznati i opisati društvene i kulturne prilike iz pojedinih razdoblja grčke povijesti
- prepoznati i razumjeti osnovne pojmove svakodnevnoga privatnoga i društvenoga života Grka (opisati svakodnevni privatni i društveni život Grka)
- objasniti periodizaciju grčke književnosti
- prepoznati, navesti i objasniti osnovne karakteristike pojedinih književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, filozofija, drama)
- navesti podatke o životu i djelu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta
- prepoznati glavne stilске karakteristike autora propisanih programom.

3. Struktura ispita

Ispit iz Grčkoga jezika sastoji se od triju cjelina.

Prvom cjelinom ispituje se **razumijevanje i uporaba jezika**, drugom **vokabular**, a trećom **civilizacija i književnost**.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

3.1. Razumijevanje i uporaba jezika

Ovim dijelom ispita provjerava se razina razumijevanja pročitanoga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine koje je pristupnik stekao u područjima morfologije i sintakse.

Struktura prve ispitne cjeline prikazana je u tablici 1.

Tablica 1. Struktura prve ispitne cjeline

ZADATCI	ISPITIVANA PODVJEŠTINA	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 5.	razumijevanje sadržaja teksta	zadatci višestrukoga izbora	5
6. – 9.	prepoznavanje sintaktičkih elemenata rečenice	zadatci višestrukoga izbora	4
10. – 13.	određivanje glagolskih oblika	zadatci kratkoga odgovora	4
14. – 17.	analiza rečenice	zadatci kratkoga odgovora	4
18. – 20.	prepoznavanje ispravnoga prijevoda rečenice	zadatci višestrukoga izbora	3
21. – 22.	prepoznavanje metričkih zakonitosti	zadatci višestrukoga izbora	2
23. – 26.	poznavanje morfologije	zadatci dopunjavanja	4
27. – 30.	prepoznavanje ispravnoga prijevoda rečenice	zadatci višestrukoga izbora	4
31. – 36.	poznavanje morfologije	zadatci kratkoga odgovora	6
37. – 41.	poznavanje morfologije	zadatak povezivanja	5
42. – 46.	poznavanje morfologije	zadatci višestrukoga izbora	5
47. – 51.	poznavanje morfologije	zadatci višestrukoga izbora	5
52. – 56.	poznavanje morfologije	zadatci višestrukoga izbora	5

Napomena!

Polazni tekstovi na kojima će se ispitivati razumijevanje sadržaja u zadatcima od 1. do 5. bit će izabrani iz djela propisanih autora, ali ne iz odlomaka propisanih u ovome katalogu u poglavlju *Literatura*.

U zadatcima od 14. do 20. i od 31. do 36. tekstovi (rijeci i rečenice) bit će izabrani iz odlomaka propisanih u ovome katalogu u poglavlju *Literatura*.

3.2. Vokabular

Ovim dijelom ispita provjerava se poznavanje vokabulara iz tekstova propisanih nastavnim planom i programom za klasične gimnazije.

Struktura druge ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. Struktura druge ispitne cjeline

ZADATAK	ISPITIVANA PODVJEŠTINA	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
57. – 60.	poznavanje vokabulara	zadatak povezivanja	4
61. – 64.	poznavanje vokabulara	zadatci kratkoga odgovora	4
65. – 67.	poznavanje etimologije riječi	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. Civilizacija i književnost

Ovim dijelom ispita provjerava se poznавање civilizacijskih sadržaja propisanih nastavnim planom i programom za učenike klasičnih gimnazija.

Struktura treće ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. Struktura treće ispitne cjeline

ZADATAK	ISPITIVANA PODVJEŠTINA	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
68. – 72.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatak povezivanja	5
73. – 77.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci višestrukoga izbora	5
78. – 83.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci dopunjavanja	6
84. – 88.	poznavanje grčke civilizacije i književnosti	zadatci višestrukoga izbora	5

4. Tehnički opis ispita

4.1. Trajanje ispita

Ispit iz Grčkoga jezika je pisani i traje ukupno

100 minuta bez stanke.

Pristupnik sam raspoređuje zadano vrijeme i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita. Za vrijeme trajanja ispita pristupnik ne smije napuštati prostoriju.

4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnici dobivaju sigurnosnu vrećicu u kojoj je *ispitna knjižica i list za odgovore*.

Od pristupnika se očekuje da pozorno pročitaju upute koje će slijediti pri rješavanju ispita.

Dodatno, uz svaku vrstu zadatka priložena je uputa za rješavanje. Čitanje ovih uputa je bitno jer je u njima naznačen i način obilježavanja točnih odgovora.

Zadatke višestrukoga izbora i zadatke povezivanja pristupnici rješavaju obilježavanjem slova točnoga odgovora. Slova točnih odgovora obilježavaju se znakom X.

Ako pristupnik obilježi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među obilježenima i točan odgovor.

Zadatke dopunjavanja i kratkoga odgovora pristupnici rješavaju upisivanjem odgovora na predviđeno mjesto koje je naznačeno u uputi.

Prostor s naznačenim brojem bodova popunjava ocjenjivač.

4.3. Pribor

Tijekom pisanja ispita iz Grčkoga jezika dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Pristupnici ne smiju rabiti rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena uporaba tehničkih pomagala.

5. Opis bodovanja

Uspješnost pristupnika na ispitu određuje se tako da ostvareni bodovi u svakoj od triju cjelina u ukupnome rezultatu sudjeluju s određenim udjelom.

Udio ispitnih cjelina u ukupnome uspjehu na ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Udio ispitnih cjelina u ispitu

Razumijevanje i uporaba jezika	64%
Vokabular	12%
Civilizacija i književnost	24%

5.1. Vrednovanje prve ispitne cjeline

Bodovi: Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod.

Ukupni broj bodova: 56

5.2. Vrednovanje druge ispitne cjeline

Bodovi: Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod.

Ukupni broj bodova: 11

5.3. Vrednovanje treće ispitne cjeline

Bodovi: Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod.

Ukupni broj bodova: 21

6. Primjeri zadataka s detaljnim pojašnjenjem

U ovome su poglavlju primjeri zadataka². Uz svaki primjer zadatka ponuđen je opis te vrste zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. Primjer zadatka višestrukoga izbora³

Zadatak višestrukog izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (pitanja) te ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

U sljedećem zadatku od više ponuđenih odgovora samo je jedan točan.

Točan odgovor morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Ό Κῦρος τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν κρυφαίως ἥθροιζεν, ὅπως τὸν βασιλέα ὅτι ἀπαρασκεύατον λάβοι.

Potcrtna zavisna rečenica je:

- A.** vremenska
- B.** namjerna
- C.** posljedična

TOČAN ODGOVOR: B

OBRAZOVNI ISHOD: prepoznati i prevesti (...) vrste zavisnosloženih rečenica

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, izostanak odgovora ili ukoliko se obilježi više odgovora

6.2. Primjer zadatka kratkoga odgovora⁴

U zadatku kratkoga odgovora pristupnik treba odgovoriti riječju ili jednostavnom rečenicom. Odgovor treba upisati na predviđeno mjesto. U pridruženoj uputi naznačen je način rješavanja zadatka.

U sljedećem zadatku potpuno opišite zadane oblike riječi iz teksta.

Odgovor upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

ἥθροιζεν _____

TOČAN ODGOVOR: 3. l. sg. ind. impf. akt.

OBRAZOVNI ISHOD: razlikovati i rabiti (primijeniti) kategorije i oblike glagolskoga sustava

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

² Za svaku vrstu zadatka dan je primjer, bez obzira na ispitne cjeline. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati u oglednome primjeru ispita.

³ Primjer je preuzet iz prve ispitne cjeline (zadatci od 6. do 9.).

⁴ Primjer je preuzet iz prve ispitne cjeline (zadatci od 10. do 13.).

6.3. Primjer zadatka dopunjavanja⁵

U zadatku dopunjavanja pristupnik treba dovršiti zadanu rečenicu upisivanjem pojma koji nedostaje na predviđeno mjesto. U pridruženoj uputi naznačen je način rješavanja zadatka.

U sljedećem zadatku dopunite zadanu rečenicu sadržajem koji nedostaje.

Odgovor upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

Jedina Eshilova sačuvana tragedija s povijesnim sadržajem naziva se _____.

TOČAN ODGOVOR: Perzijanci

OBRAZOVNI ISHOD: navesti podatke o životu i djelu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

6.4. Primjer zadatka povezivanja⁶

Zadatak povezivanja sastoji se od **upute**

(u kojoj je opisan način rješavanja zadatka), **osnove, četiri ili pet čestica pitanja te sedam ili osam čestica odgovora.** Dodatno je priložen i primjer⁷.

U sljedećemu zadatku svaki sadržaj označen brojem povežite samo s jednim odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Tri sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Nula (0) i H su primjeri.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

0. φεύγω	A. στυγέω
57. μισέω	B. λέγω
58. ἐργάζομαι	C. πέμπω
59. φημί	D. κτείνω
60. στέλλω	E. ἔρχομαι
	F. πράττω
	G. φυλάττω
	H. τρέχω

TOČAN ODGOVOR: 57. A, 58. F, 59. B, 60. C

OBRAZOVNI ISHOD: na temelju poznatoga vokabulara povezivati sinonime i antonime u grčkome jeziku

BODOVANJE:

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili izostanak odgovora

⁵ Primjer je preuzet iz treće ispitne cjeline (zadatci od 78. do 83.).

⁶ Primjer je preuzet iz druge ispitne cjeline (zadatci od 57. do 60.).

⁷ U ispitnu iz Grčkoga jezika za svaku vrstu zadatka priložen je primjer. U ovome zadatku to su 0. i H.

7. Priprema za ispit

Ispitom na državnoj maturi provjerava se kako su i koliko pristupnici sposobni rabiti znanja i vještine iz grčkoga jezika koje su stjecali i razvijali tijekom klasičnoga gimnazijskoga obrazovanja.

Ispit iz Grčkoga jezika temelji se na važećem nastavnome programu za klasične gimnazije. Redovito učenje važno je za bolje razumijevanje gradiva i doprinosi da pamćenje bude trajno i svršishodno. Preduvjet za uspješno polaganje ispita je temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom priprema za državnu maturu treba ponoviti:

- morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
- sintaksu (analiza rečenice, sintaksa padeža – osobito posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, sintaksa rečenice)
- propisan ovim ispitnim katalogom
- tekstove autora koji su propisani programom: Ksenofont, Herodot, Homer, Demosten, Platon, Eshil, Sofoklo, Euripid (odломci iz djela autora propisanih planom i programom su u poglavlju *Literatura*)
- civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevica)
- književno-povijesne sadržaje autora, književnih vrsta i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti, pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija) te život i djelo propisanih autora.

8. Literatura

8.1. Odlomci iz djela autora propisanih planom i programom

Ksenofont, *Anabaza*, I, 1, 1 – 6, Uzroci

Ksenofont, *Anabaza*, I, 2, 10 – 18, Smotra

Ksenofont, *Anabaza*, I, 8, 12 – 17, Lozinka

Ksenofont, *Anabaza*, IV, 7, 19 – 27, More, More!

Herodot, *Historiae*, I, 23 – 24, Arion

Herodot, *Historiae*, VII, 202, 204 – 205, Leonida i njegovi junaci

Herodot, *Historiae*, VII, 208, Bezuspješne navale Perzijanaca

Herodot, *Historiae*, VII, 220, 222 – 225, Herojska smrt Leonide i njegovih drugova

Herodot, *Historiae*, VII, 228, Spomenik palim junacima

Demosten, *Protiv Filipa* 3, 8 – 12

Demosten, *Protiv Filipa* 3, 70 – 76

Platon, *Protagora*, II

Platon, *Protagora*, XI

Platon, *Kriton*

Aristotel, gl. 4 Razvoj tragedije

Aristotel, gl. 6 Određenje tragedije

Homer, *Ilijada*, I, 1 – 54, Srdžba

Homer, *Ilijada* VI, 369 – 432, Rastanak Hektora i Andromuhe

Homer, *Odiseja*, I, 1 – 43

Eshil, *Okovani Prometej*, 1 – 51

Eshil, *Okovani Prometej*, 436 – 471

Sofoklo, *Antigona*, 1 – 68

Euripid, *Medeja*, 1002 – 1055

Lirika, izbor

Teognid, *Pečat vjerodostojnosti; Budi razuman; Majka*

*i otac – najveće dobro; Ništa odviše; Donec eris sospes;
 Čežnja za dalekom domovinom
 Tirtej, Dulce et decorum est pro patria mori
 Mimnermo, Kao lišće
 Arhiloh, Pjesnik i vojnik; Otok Tas
 Semonid, Radina žena
 Alkej, O navis, Bibamus
 Sapfa, Afroditi, Čar ljubavi*

8.2. Preporučena literatura za pristupnike

Dukat, *Manthano*, Alfa, Zagreb, 1998.
 Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
 Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
 Martinić-Jerčić, Matković, *Prometej*, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
 Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
 Sabadoš, Sironić, Zmajlović, *Grčka vježbenica*, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
 Sabadoš, Sironić, Zmajlović, *Chrestomathia Graeca*, Školska knjiga, Zagreb, 2002.
 Sabadoš, Sironić, Zmajlović, *Anthologia Graeca*, Školska knjiga, Zagreb, 1971.
 Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Mladost, Zagreb, 1963.
 Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, ArtResor, Zagreb, 1985.

8.3. Preporučena literatura za nastavnike

Der kleine Pauly, Lexikon der Antike in 5 Bänden, München, 1979.
Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
 Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
 Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
 Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
 Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
 Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
 Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
 Musić, *Nacrt grčkih i rimskih starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
 Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
Povijest svjetske književnosti, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
 Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
The Oxford Concise Companion to Classical Literature, Oxford, 1993.
The Oxford Companion to Classical Civilization, Oxford, 1998.
The Oxford Classical Dictionary, Oxford, 1996.
The Penguin Dictionary of Classical Mythology, London, 1990.
The Penguin, Historical Atlas of Ancient Greece, London, 1996.
 Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.

- Škiljan, *Leksikon antičkih autora*, Latina & Graeca, Zagreb, 1996.
- Škiljan, *Leksikon antičkih termina*, Latina & Graeca, Zagreb, 2003.
- Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
- Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.
- Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

8.4. Korisni linkovi

- <http://www.teacheroz.com/greeks.html>
- <http://www.wsu.edu:8080/~dee/GREECE/GREECE.HTM>
- <http://www.crystalinks.com/greece.html>
- <http://www.nalanda.nitc.ac.in/resources/english/etext-project/history/athens/index.html>
- <http://www.sikyon.com/index.html>
- <http://www.factmonster.com/spot/ancientgreece-litmyth.html>
- <http://www.theatredatabase.com/ancient/>
- <http://www.bulfinch.org/fables/welcome.html>
- http://www.museum.upenn.edu/Greek_World/Index.html
- <http://www.perseus.tufts.edu/Olympics/index.html>
- <http://www.historyforkids.org/learn/greeks/literature/greeklit.html>
- <http://ancienthistory.about.com/od/greekliterature/>
- <http://www.infoplease.com/spot/ancientgreece-litmyth.html>

Napomena uz liriku

Važno je poznavati opus pjesnika i sadržaj pjesama navedenih autora te razvoj i karakteristike lirske vrste u okvirima književno-povijesnih sadržaja i na razini prepoznavanja.

9. Dodatci

9.1. Vokabular

A

ἀβροτος 3 i 2	besmrtan	άήρ, ἀέρος, ἡ	zrak
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀθάνατος 2	besmrtnan
ἀγαπάω	voljeti	ἀθλος, ου, ό	borba, nadmetanje; muka
ἀγάπη, ης, ἡ	ljubav	ἀθροίζω	skupljati
ἀγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip; zavjetni dar	αιθήρ, ἔρος, ἡ	eter; nebo; zrak
ἀγγελος, ου, ό	glasnik	αἷμα, ατος, τό	krv
ἀγγέλλω	javljati	αιξ, γός, ἥ/ό	koza; jarac
ἀγκυρα, ας, ἡ	sidro	αισθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αισθησις, εως, ἡ	osjećanje
ἀγορά, ας, ἡ	skupština, trg, trgovina	αισχρός 3	ružan, gadan
ἀγορεύω	javno govoriti	αίρεω	uzeti, uhvatiti, pograbiti
ἀγρός, ου, ό	polje	αἰτέω	moliti, tražiti
ἀγών, ὠνος, ό	igra, natjecanje; zborište; boj	αἰτία, ας, ἡ	uzrok, krivnja
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἀκούω	slušati
ἀγω	voditi	ἀκοντίζω	bacati koplje
ἀδελφός, ου, ό	brat	ἀκρόπολις, εως, ἡ	gornji grad, tvrđava
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac; biti nepravedan	ἄκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδικία, ας, ἡ	nepravda	ἄκων, ἄκουσα, ἄκον	protiv volje
ἀδικος 2	nepravedan; zao	ἄλγεινός 3	bolan, mučan
ἀδω	pjevati	ἄλγεω	osjećati bol
ἀει	uvijek	ἄλγος, ους, τό	bol
		ἀλήθεια, ας, ἡ	istina
		ἀληθεύω	govoriti istinu
		ἀληθής 2	istinit
		ἀλλά	ali, nego
		ἄλλος, η, ο	drugi
		ἄλοχος, ου, ἡ	supruga, žena

άμαρτάνω	promašiti; pogriješiti	ἀρετή, ἡς, ἡ	vrlina, hrabrost
άμάρτημα, ατος, τό	pogrješka, grijeh	ἀρμονία, ας, ἡ	veza, spajanje; sklad
άμαρτία, ας, ἡ	pogrješka, grijeh	ἀρμόττω	spajati; uskladiti se
ἀμείβομαι	promijeniti; odgovarati	ἀρχή, ἡς, ἡ	početak, vlast, zapovjedništvo, pokrajina
ἄμπελος, ου, ἡ	vinova loza		
ἀμφίπολος, ου, ἡ	sluškinja	ἄρχω	počinjati, vladati, zapovijedati
ἄνα (+ ak.)	uz, po	ἄρχων, οντος, ὁ	zapovjednik
ἀναβαίνω	uzlaziti, penjati se	ἀσπίς, ἴδος, ἡ	štit
ἀνάβασις, εως, ἡ	uspon	ἄστυ, εος, τό	grad (najčešće se odnosi na Atenu)
ἀνάγκη, ης, ἡ	nužda, sila; sodbina		
ἄναξ, ἄνακτος, ὁ	vladar	ἀτιμάζω	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἀνάσσω	vladati	ἀνύγή, ἡς, ἡ	zraka (Sunca)
ἀνδρεία, ας, ἡ	hrabrost	ἀνδάω	govoriti
ἀνδρεῖος 3	muževan, hrabar	ἀνλός, οῦ, ὁ	frula, svirala
ἀνεμος, ου, ὁ	vjetar	ἀντόματος 2	koji se sam od sebe pokreće
ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ	muž, čovjek, junak	ἀντός, ἥ, ὁ	sam, isti, on (u kosim padežima)
ἄνθος, ους, τό	cvijet		povećavati
ἄνθρωπος, ου, ὁ	čovjek	ἀνξάνω	stići
ἀνοίγνυμι/ ἀνοίγω	otvarati	ἀφικνέομαι	nerazuman, lud
ἄξιος 3	vrijedan, dostojan	ἀφρων 2	
ἀοιδός, οῦ, ὁ	pjevač		
ἀπό (+ gen.)	od		
ἀποθνήσκω	umirati		
ἄποινα, ων, τά	otkupnina		
ἀπορία, ας, ἡ	neprilika		
ἀργυροῦς, ἀ, οῦν	srebrn		
ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk; epitet za Apolona		
B			
		βαθύς, εῖα, ύ	dubok
		βαίνω	ići, koračati, stupati
		βάλλω	bacati
		βάρβαρος 2	negrčki, barbarški

βαρύς, εῖα, ύ	težak	Γ	
βασιλεία, ας, ἡ	kraljevina, kraljevska vlast	γάλα, γάλακτος, τό	mlijeko
βασίλεια, ας, ἡ	kraljica	γάμος, ου, ό	svadba, brak
βασιλεύς, ἔως, ό	kralj	γαμέω	ženiti se
βασιλεύω	kraljevati, vladati	γάρ	naime, jer
βάτραχος, ου, ό	žaba	γελάω	smijati se
βία, ας, ἡ	sila	γέλως, ωτος, ό	smijeh
βίβλος, ου, ἡ	knjiga	γένεσις, εως, ἡ	postanak, rođenje
βιβλίον, ου, τό	knjižica	γένος, ους, τό	rod, pleme
βίος, ου, ό	život	γηράσκω	stariti, slabjeti
βλάπτω	škoditi, štetiti	γέρων, οντος, ό	starac
βλέπω	gledati	γῆ, ἥς, ἡ	zemlja
βοάω	zvati	γηρας, γέρως, τό	starost
βοή, ἥς, ἡ	vika	γηραιός 3	star; supst. starac
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γίγας, αντος, ό	div
βουλή, ἥς, ἡ	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γίγνομαι	postajati, biti
βούλομαι	htjeti, željeti	γιγνώσκω	poznavati, spoznavati
βοῦς, βοός, ό	govedo	γλαυκῶπις, ιδος, ἡ	sovooka, sjajnooka; epitet za Atenu
βοῶπις, ιδος, ἡ	volooka, epitet za Heru	γλαῦξ, κός, ἡ	sova
βραδύς, εῖα, ύ	spor	γλυκύς, εῖα, ύ	sladak
βραχύς, εῖα, ύ	kratak	γλύφω	urezati u kamen, isklesati
βροτός, ό, ἡ	smrtan; supst. smrtnik	γλῶττα, ης, ἡ	jezik
βρωμός, οῦ, ό	žrtvenik	γνώμη, ης, ἡ	mišljenje, odluka
		γονεύς, ἔως, ό	roditelj
		γόνυ, γόνατος, τό	koljeno

γράμμα, ατος, τό	slovo; knjiga; pl. književnost, čitanje i pisanje	δεσμώτης, ου, ό	(pridjev) svezan, okovan; (imenica) zarobljenik
γραμματική, ἡς, ἡ	gramatika	δέσποινα, ας, ἡ	gospodarica
γράφω	pisati	δεσπότης, ου, ό	gospodar
γυμνάζω	vježbatи	δέχομαι	primati
γυμνάσιον, ίου, τό	vježbalište	δῆμος, ου, ό	narod
γυμνός 3	gol; oskudno odjeven	δημοκρατία, ας, ἡ	demokracija, vlast naroda
γυνή, γυναικός, ἡ	žena	διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog
γύψ, γυπός, ό	jastreb	διάδοχος, ου, ό	nasljednik, zamjenik
Δ			
δαίμων, ονος, ό	božanstvo, zao duh, duh čuvar	διδάσκω	poučavati
δαιμόνιος 3 i 2	božanski, demonski	δίδωμι	davati
δάφνη, ης, ἡ	lovor	διθύραμβος, ου, ό	ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza
δέ	a, ali, no	δίκαιος 3	pravedan
δεῖ	treba	δικαιοσύνη, ης, ἡ	pravda
δείδω	plašiti se	δίκη, ης, ἡ	pravo, pravednost
δείκνυμι	pokazivati	δῖος 3	bogolik; božanski; častan
δεινός 3	strašan	διώκω	(pro)goniti
δελφίς, ίνος, ό	delfin	δοκέω (δοκεῖ μοι)	misliti (čini mi se)
δένδρον, ου, τό	drvo	δόξα, ης, ἡ	misao, glas, slava
δεξιά, ἀς, ἡ	desnica	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δεξιός 3	desni	δουλεύω	robovati
δέρμα, ατος, τό	koža	δοῦλος, ου, ό	rob, sluga
δεσμός, ου, ό	uže, pl. okovi	δουλώω	zarobiti
		δρᾶμα, ατος, τό	djelo, čin; drama

δράω	činiti, raditi	έκηβόλος 2	dalekometni, epitet za Apolon
δρόμος, ου, ό	trčanje, utrka		
δύναμαι	moći	έλαία, ας, ἡ	maslina
δύναμις, εως, ἡ	sila, snaga, moć	έλαυνω	kretati; jahati; hodati, ići
δύσις, εως, ἡ	zalazak, zapad	έλαφος, ου, ό/ἡ	jelen
δυστυχία, ας, ἡ	nesreća	έλευθερία, ας, ἡ	sloboda
δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom	έλεύθερος 3	slobodan
δῶρον, ου, τό	dar	έλέφας, αντος, ὁ	slon
E			
ἔαρ, ἔαρος, τό	proleće	έλπις 3	nada, pouzdanje
ἔάω	dopustiti	ἐν (+dat)	moj
ἔγείρω, ἔγείρομαι	probuditi se, biti budan	ἐξέτασις, εως, ἡ	u, na, o, po
ἔγώ	ja	ἐξόδος, ου, ἡ	vojna smotra; ispit
ἔθνος, ους, τό	narod	ἐπεισόδιον, ου, τό	izlaz; eksod, izlazna pjesma kora u tragediji
εἴδος, ους, τό	lik, oblik, ideja	ἐπί	epizodij, dio tragedije (odgovara činovima)
εἴδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza		(+ gen.) na, kod, uz; (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za
ἔθνος, ους, τό	narod		
ἔθος, ους, τό	običaj	ἐπίσταμαι	znati
είμαρμένη, ης, ἡ	sudbina	ἐπιστήμη, ης, ἡ	znanje
είμι	biti	ἐπιστολή, ης, ἡ	pismo, zapovijed
εῖμι	ići ču	ἐπομαι	slijediti
εἰρήνη, ης, ἡ	mir	ἐπος, ους, τό	riječ; govor; pjesma
εἰς (+ ak.)	u, na, za	ἐράω	žudjeti, voljeti
ἐκ (+ gen.)	iz	ἐργάζομαι	raditi, činiti
έκατόμβη, ης, ἡ	svečana žrtva	ἐργον, ου, τό	djelo, posao
ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono	ἐρις, ιδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes

έρμηνεύς, έως, ό	vjesnik, glasnik	Z	
ἐρυθρός 3	crven	ζάω živjeti	
ἔρχομαι	dolaziti, ići	ζεῦγμα, ατος, τό /	jaram
ἔρως, ωτος, ό	želja, ljubav	ζεῦγος, ους, τό /	
ἔρωτάω	pitati	ζυγόν, οῦ, τό	
ἐσθλός 3	čestit	ζεύγνυμι	ujarmiti
ἔσοδος, ου, ή	ulaz	ζωή, ης, ή	život
έταιρος, ου, ό	drug, prijatelj	ζώνη, ης, ή	pojas
έτερος 3	drugi (od dvojice)	ζώννυμι	opasati
ἔτος, ους, τό	godina	ζῷον, ου, τό	životinja
εὖ	dobro, valjano		
εὐδαιμονία, ας, ή	sreća, blaženstvo	H	
εὐδαίμων, ον	sretan	ήβη, ης, ή	mladost
εὐγενής 2	plemenit	ήγεμών, όνος, ό	vođa, zapovjednik
εύρισκω	nalaziti, otkrivati	ήγέομαι	voditi, biti vođa
εὐρύς, εῖα, ύ	širok, prostran	ήδη	već
εὐτυχέω	biti sretan	ήδονή, ης, ή	naslada, radost
εὐχή, ης, ή	molba, molitva	ήδύς, εῖα, ύ	ugodan
εὔχομαι	moliti	ήκω	došao sam, ovdje sam
εὐώνυμος 2	lijevi	ήλικιώτης, ου, ό	vršnjak
ἐχθρα, ας, ή	neprijateljstvo, mržnja	ήλιος, ίου, ό	Sunce
ἐχθρός 3	neprijateljski, mrzak	ήμεῖς	mi
ἔχω	imati, držati	ήμέρα, ας, ή	dan
ἔως, ἔω, ή	zora	ήμέτερος 3	naš
		ήμισυς, εια, υ	pola, polovica
		ήρως, ἥρωος, ό	heroj, junak
		ήττα, ης, ή	poraz

Θ

Θάλαμος, ου, ό

bračna odaja
(spavaća soba)

Θάλαττα, ης, ἡ

more

Θάλλω

cvasti

Θάνατος, ου, ό

smrt

Θάπτω

sahrnjivati

Θαῦμα, ατος, τό

čudo

Θαυμάζω (+ak)

čuditi se, diviti se

Θεά, ἄς, ἡ

božica

Θεάομαι

gledati

Θέατρον, ου, τό

kazalište, gledalište

(ἐ)θέλω

željeti

Θεός, οῦ, ό

bog

Θεραπεύω

njegovati, liječiti, štovati

Θερμός 3

vruć, topao

Θέρος, ους, τό

ljeto

Θέω

trčati

Θησαυρός, οῦ, ό

blago

Θηρός, θηρός, ό /

zvijer, životinja

Θηρίον, ιου τό

loviti

Θηράω / Θηρεύω

žal

Θίς, θινός, ό

umirati

Θνήσκω

smrtan

Θνητός 3

dlaka, kosa

Θρίξ, τριχός, ἡ

kćer

Θυγάτηρ, τρός, ἡ

srce, duša

Θυσία, ας, ἡ

Θύω

Θώραξ, ακος, ό

žrtva

žrtvovati

oklop

Ι

ἰατρός, οῦ, ό

liječnik

ἴδιος 3

vlastit

ίερεύς, έως, ό

svećenik

ίερός 3

svet

ἴημι

slati

ίκανω/ίκω

dolaziti

ίκετεύω

biti pribjegar

ίκέτις, ιδος, ἡ /

pribjegar

ίκέτης, ου, ό

ίνα

da (namjerni veznik)

ίππεύς, έως, ό

konjanik, vitez

ίππος, ου, ό

konj

ίσος 3

jednak, isti

ίστημι

staviti

ίστορία, ας, ἡ

ispitivanje, povijest

ίστορέω

ispitivati, istraživati

ίχθυς, ύος, ό

riba

Κ

καθαίρω

čistiti, prati

κάθαρσις, εως, ἡ

katarza, pročišćenje

κάθημαι/

καθίζομαι/

sjediti

καθέζομαι

καί	i, pa	κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske
καιρός, οῦ, ὁ	prava, mjera, zgodan čas	κεφαλή, ἥς, ἡ	glava
καίω	paliti	κῆρ, κῆρος, τό	srce
κακός 3	zao	κήρυξ, υκος, ό	glasnik
κάλαμος, ου, ὁ	trska	κηρύττω	javljati, biti glasnik
καλέω	zvati	κιθάρα, ας, ἡ	kitara, žičani instrument
κάλλος, ους, τό	ljepota	κιθαρώδος, οῦ, ὁ	kitarač, pjevač uz kitaru
καλός 3	lijep	κίνδυνος, ου, ὁ	opasnost
καλύπτω	sakrivati	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
κάματος, ου, ὁ	umor, muka	κινέω	pokretati; micati
κάμηλος, ου, ὁ/ἡ	deva	κίω	ići
κάμνω	mučiti se	κλαίω	plakati
κάμπτω	savijati	κλεινός 3	slavan
καρδία, ας, ἡ	srce	κλέος, ους, τό	slava
καρπός, οῦ, ὁ	plod	κλέπτω	krasti
κάσις, κάσιος, ὁ/ἡ	brat, sestra	κνημίς, ἵδος, ἡ	nazuvak
κασίγνητος 3	bratski; supst. brat, sestra	κοινός 3	zajednički
κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz ; (+ ak.) kroz, prema, duž	κοιμάω	uspavati
καταβαίνω	silaziti	κόμη, ἥς, ἡ	kosa
κατάβασις, εως, ἡ	silazak	κόπτω	udarati, tući, posjeći, ubiti
κατάλογος, ου, ὁ	popis, imenik	κόραξ, ακος, ό	gavran
κατάσκοπος, ου, ὁ	uhoda	κόρυνς, υθος, ἡ	kaciga s perjanicom
κέαρ, κέαρος, τό/	srce	κορυθαίολος 2	sjajnošljemac (Hektor)
κῆρ, κῆρος, τό		κοσμέω	ukrasiti, urediti
κεῖμαι	ležati	κόσμος, ου, ό	raspored, red, nakit
κελεύω	zapovijedati	κράνος, ους, τό	kaciga
κενός 3	prazan	κρατήρ, ἥρος, ό	vrč; kotlina, krater

κράτος, ους, τό	snaga	λέων, οντος, ό	lav
κρίνω	(pro)suditi	λιμήν, ένος, ό	luka
κριτής, οῦ, ό	sudac	λίσσομαι	moliti
κρύπτω	sakrivati	λόγος, ου, ό	riječ, govor
κτάομαι	stjecati	λοιψός, οῦ, ό	kuga
κτείνω	ubijati	λόγχη, ης, ḥ	koplje
κτῆμα, ατος, τό	imetak; pl. blago	λοχαγός, οῦ, ό	lohab – četovođa
κύκλος, ου, ό	krug	λούω	prati se, kupati se
κύριος, ου, ό	gospodar, gospodin	λύκος, ου, ό	vuk
κύων, κυνός, ό/ή	pas	λυπέω	žalostiti; (med.) tugovati
κώμη, ης, ḥ	selo	λύπη, ης, ḥ	tuga
κωμωδία, ας, ḥ	komedija, vesela igra	λυπήρος 3 / λυπρός 3	tužan; žalostan, jadan, bijedan
		λύω	odriješiti, oslobođiti

Λ

λαβύρινθος, ου, ό	labirint
λαγχάνω	(ždrijebom) dobiti
λαμβάνω	uzimati, primati
λαμπάς, ἀδος, ḥ	baklja, luč, zublja; svjetlost
λαμπρός 3	sjajan
λάμπω	sjati
λανθάνω	biti sakriven
λαός, οῦ, ό	narod
λέγω	govoriti, pričati
λειμών, ὄνος, ό	livada
λείπω	ostavljati
λευκός 3	bijel
λευκώλενος 2	bjeloruka

M

μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
μαθητής, οῦ, ό	učenik
μαίνομαι	ludovati, bjesniti
μακρός 3	dug
μάλα	vrlo, veoma, rado
μάλιστα	najviše, osobito
μᾶλλον	više, jače, radije
μανθάνω	učiti
μάντις, εως, ό	vrač
μάρτυς, υρος, ό/ή	svjedok
μάχαιρα, ας, ḥ	mač
μάχη, ης, ḥ	bitka

μάχομαι	boriti se	μόνος 3	jedini, sam
μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; pl. odaje; svetište (dio hrama)	μοῖρα, ας, ἡ	sudbina; dio
μέγας, μεγάλη,	velik	μορφή, ης, ἡ	oblik
μέγχα	miješati	μοχθέω	mučiti se
μείγνυμι	pčela	μόχθος, ον, ό	muka
μέλιττα, ης, ἡ	lirska pjesma	μυθέομαι	pripovijedati
μέλος, ους τό	a, pak, zaista	μῦθος, ον, ό	priča
μέν	ostajati, čekati		
μένω	srednji		
μέσος 3			
μετά (+ gen.) = s, sa; (+ dat.) = među; (+ ak.) = poslije, iza		N	
μέτρον, ου, τό	mjera	ναίω	stanovati
μέτωπον, ου, τό	čelo	ναυμαχέω	boriti se na moru
μή	ne, da ne	ναυμαχία, ας, ἡ	pomorska bitka
μῆνις, ιος, ἡ	srdžba	ναῦς, νεώς, ἡ	lađa
μήτηρ, τρός, ἡ	majka	ναύτης, ου, ό	mornar
μηχανάω	izmišljati, mudrovati	νεανίας, ου, ό	mladić
μηχανή, ης, ἡ /	izum, stroj	νεκρός 3	mrtav
μηχάνημα, ατος, τό		νέμω	dijeliti
μικρός 3	malen	νέος 3	mlad, nov
μιμνήσκω	podsjećati	νέω	plivati
μιμνήσκομαι	sjećati se	νεφέλη, ης, ἡ	oblak
μισέω	mrziti	νέω	plivati
μνήμη, ης, ἡ	pamćenje, spomen, sjećanje	νῆσος, ου, ἡ	otok
		νικάω	pobjeđivati
		νίκη, ης, ἡ	pobjeda
		νοέω	misliti

vomíčω	smatrati, običavati	οἴχομαι	otići, otpovatiti
vόμος, ου, ὁ	zakon	οἶω, οἴομαι	misliti
νόσος, ου, ἡ	bolest	οἰωνός, οῦ, ὁ	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)
νόστος, ου, ὁ	povratak		
νοῦς, νοῦ, ὁ	pamet; mišljenje	ὅλεθρος, ου, ὁ	propast
νῦν	sada	ὁλίγος 3	malen
νύξ, νυκτός, ἡ	noć	ὅλλυμι	upropaštavati, kvariti
		ὅλος 3	čitav
		όμοιος 3	jednak
Ξ		όμολογέω	slagati se
ξενία, ας, ἡ	gostoljublje, gostoprимство	ὄνειρος, ου, ὁ/	san
ξένος 3	tud, stran; supst. stranac, gost	ὄνειρον, τό ὄνομα, ατος, τό	ime
ξίφος, ους, τό	mač	ὄνομάζω	nazivati
		ὄνομαστός 3	znamenit
		όπλιζω	naoružavati
O		όπλιτης, ου, ὁ	hoplit – teško naoružani pješak
όδε, ᾗδε, τόδε	ovaj, ova, ovo	όπλον, ου, τό	oružje
όδός, οῦ, ἡ	put	όράω	gledati
όδοις, όντος, ὁ	zub	όρθος 3	uspravan
οἶδα	znati	όρθω	uspravlјati
οἰδάω	nabujati, nateknuti	όρμαω	kretati, tjerati
οἰκεῖος 3	kućni, domaći	ὄρνις, ιθος, ὁ/ἡ	ptica
οἰκέτης, ου, ὁ	ukućanin, rob	ὄρος, ους, τό	brdo, planina
οἰκέω	stanovati	όρχήστρα, ας, ἡ	plesište
οἰκία, ας, ἡ	kuća	ὅς, ἡ, ὅ	koji, koja, koje
οἶκος, ου, ὁ	kuća	ὅσιος 3	svet
οἶνος, ου, ὁ	vino	ὅσος 3	kolik
οἶς, οἰός, ὁ/ἡ	ovca		

όστοῦν, οῦ, τό ὅτε	kost kad	πάροδος, ου, ἥ πάσχω	parod, ulazna pjesma kora u tragediji
ὅτι	da	πᾶς, πᾶσα, πᾶν	sav, svaki
οὐ (οὐκ, οὐχί/)	ne	πάσχω	trpjeti
οὐδείς, -μία, -έν	nijedan	πατήρ, πατρός, ὁ	otac
οὐρανός, οῦ, ὁ	nebo	πατρίς, ἰδος, ἥ	domovina
οὖς, ωτός, τό	uhu	παύω	prestati
οὗτος, αὕτη, τοῦτο	taj, ta, to	πεδίον, ίου, τό	ravnica
ὁφθαλμός, οῦ, ὁ	oko	πείθω	nagovarati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se
ὄψις, εως, ἥ	gledanje, vid, oko	πέμπω	slati
Π		περοί (+ gen), (+ dat)	oko, o
παιδαγωγός, ου, ὁ	pedagog, odgojitelj, rob koji je odvodio dječake u školu	πέρθω	razarati
παιδεία, ας, ἥ	odgoj	πέτρα, ας, ἥ	stijena
παιδεύω	odgajati	πηδάω	skakati
παῖς, παιδός, ὁ/ἡ	dijete, dječak, djevojčica	πήδημα, τος, τό	skok
παίζω	igrati se	πικρός 3	gorak
παλαιός 3	star	πίνω	piti
πάνδημος 2	javni, opći, narodni	πιστεύω	padati; poginuti
παρά (+ dat.),(+ ak.)	uz, pokraj	πίστις, εως, ἥ	vjera
παρασάγγης, ου, ὁ	perzijska milja – 5,5 km	πλάζω	lutati
παρασκευάζω	pripremati	πλέω	ploviti
πάρειμι	biti prisutan	πλοιον, ου, τό	splav, brod
παρέχω	pružati, dati	πλούτιζω	obogatiti
παρελαύνω	prevaliti	πλούτος, ου, ὁ	bogatstvo
παρθένος, ου, ἥ	djevica, djevojka	πνέω	puhati
		ποδάρκης 2	brzonogi

πόδας ὡκύς	brzonođi	πτερόν, οῦ, τό	pero, krilo
ποιέω	činiti	πῦρ, πυρός, τό	vatra
ποιητής, οῦ, ὁ	pjesnik	πύργος, ου, ὁ	kula
ποικίλος 3	šaren		
πολεμέω	ratovati		
πολέμιος, ου, ὁ	neprijatelj		
πόλεμος, ου, ὁ	rat		
πόλις, εως, ἥ	grad, država		
πολίτης, ου, ὁ	građanin		
πολλάκις	često		
πολυμήχανος 2	domišljat		
πολύτροπος 2	lukav, okretan/vješt/ sposoban		
πολύς, πολλή,	mnogi		
πολύ			
πολυφρων, ονος, ὁ	mudar, vrlo razborit		
πορεύομαι	putovati		
ποταμός, οῦ, ὁ	rijeka		
πότνια, ας, ἥ	štovana, časna; gospodarica		
πούς, ποδός, ὁ	noga		
πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao		
πράττω	činiti, raditi		
πρεσβύς, εῖα, ὑ	star		
προδότης, ου, ὁ	izdajnik		
πρόλογος, ου, ὁ	prolog, uvodni dio tragedije		
πρός (+ dat.)	kod; (+ ak.) prema		
πρώτος 3	prvi		
P			
όρεω			teći
όρήτωρ, ορος, ὁ			govornik
όίζα, ης, ἥ			korijen
όπτω			bacati
όίς, όινός, ἥ			nos, rilo
όδοδάκτυλος 2			ružoprst, epitet za Zoru (Ἡώς)
όδον, ου, τό			
όώμη, ης, ἥ			snaga
Σ			
σατράπης, ου, ὁ			satrap
σαφής 2			jasan
σῆμα, τος, τό			znak
σημαίνω			označiti, objasniti
σιγάω			šutjeti
σκεδάννυμι			raspršiti
σκευή, ης, ἥ			odijelo, nošnja
σκηνή, ης, ἥ			šator
σκηντρόν, ου, τό			žezlo
σκοπέω			promatrati, gledati
σός 3			tvoj

σοφία, ας, ἡ	mudrost	σύν (+ dat)	s, sa
σοφός 3	mudar; supst. mudrac	σφαῖρα, ας, ἡ	kugla, lopta
σπείρω	sijati	σχῆμα, τος, τό	oblik
σταθμός, οῦ, ὁ	stanica, postaja	σχολή, ἡς, ἡ	mir, dokolica, škola
στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća pjesma kora u tragediji	σώζω	spašavati
στέλλω	slati	σῶμα, ατος, τό	tijelo
στέμμα, τος, τό	povez	σωτήρ, ἥρος, ὁ	spasitelj
στέργω	voljeti, ljubiti	σωτηρία, ας, ἡ	spas
στέφανος, ου, ὁ	vijenac	σώφρων 2	mudar, razborit
στέφω	ovjenčati		
στῆθος, ους, τό	prsa	Τ	
στήλη, ἡς, ἡ	stup, spomen – stup (nadgrobni)	τάλας, τάλαινα,	jadan
στόμα, ατος, τό	usta	τάλαν	
στρατόπεδον, ου,	vojni tabor	τάξις, εως, ἡ	red, bojni red
τό		τάττω	redati
στρατός, οῦ, ὁ	vojska	ταῦρος, ου, ὁ	bik
στρατεύω	ratovati	τάφος, ου, ὁ / ταφή,	grob
στρατηγέω	biti vojskovođa	ἡς, ἡ	
στρατηγός, οῦ, ὁ	vojskovođa	ταχύς, εῖα, ύ	brz
στρατιά, ἀς, ἡ	vojska	τε	i
στρατιώτης, ου, ὁ	vojnik	τεῖχος, ους, τό	zid(ine)
στράτευμα, ατος,	vojska	τέκνον, ου, τό	dijete
τό		τελευτάω	završavati
στρέφω	okretati	τελευτή, ἡς, ἡ	završetak, kraj
σύ	ti	τέμνω	rezati
συμμαχία, ας, ἡ	savezništvo	τέρπω	veselim
σύμμαχος, ου, ὁ	saveznik, suborac	τέττιξ, ιγος, ὁ	cvrčak
		τέχνη, ἡς, ἡ	umjetnost, vještina
		τίθημι	stavljati

τίκτω	rađati	ύμέτερος, 3	vaš
τιμάω	častiti	ύπαρχος, ου, ὁ	hiparh – namjesnik, upravitelj
τιμή, ἡς, ἡ	čast, cijena		
τίς, τί	tko?, što?	ύπερ (+ gen.)	za, preko, iznad; (+ ak.) preko
τὶς, τὶ	netko, nešto		
τολμάω	usuditi se; podnositи, trpjeti	ύπνος, ου, ὁ ύπό (+ gen.)	san od, ispod, radi; (+ dat.) pod
τομή, ἡς, ἡ	rezanje, rez; odsjećeni dio		
τοξεύω	gađati lukom	Φ	
τόξον, ου, τό	pl. luk i strjelice; strjeljačka vještina	φαίνω	pokazivati
τόπος, ου, ὁ	mjesto, prilika	φάλαγξ, γγος, ἡ	falanga – bojni red
τράγος, ου, ὁ	jarac	φάραγξ, γγος, ἡ	gudura, bezdan
τραγῳδία, ας, ἡ	tragedija, ozbiljna drama	φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov
τρέφω	hraniti	φθονέω	zavidjeti
τρέχω	trčati	φθόνος, ου, ὁ	zavist
τυγχάνω	postići; dogoditi se	φέρω	nositi, podnositи
τύπτω	udarati	φεύγω	bježati
τυφλός 3	slijep	φημί	govoriti
τύχη, ης, ἡ	događaj, sudbina, sreća	φιλέω	voljeti
Γ		φιλία, ας, ἡ	prijateljstvo
ύβρις		φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj
ύβρις, εως, ἡ	objestan biti	φιλοσοφία, ας, ἡ	filozofija, mudrost
ύδωρ, ύδατος, τό	objest	φιλόσοφος, ου, ὁ	filozof, mudrac
νιός, ου, ὁ	voda	φοβερός 3	strašan
ύλη, ης, ἡ	sin	φοβέω	plašiti
ύμνος, ου, ὁ	šuma	φόβος, ου, ὁ	strah
ύμεις	himna, hvalospjev	φοῖβος 3	sjajan
	vi	φοῖνιξ, ικος, ὁ/ἡ	grimizan; grimizna boja
		φονεύς, έως, ὁ	ubojica

φονεύω	ubiti	χθών, χθονός, ἡ	zemlja
φρήν, φρενός, ἡ	srce, duša, um, razum; mišljenje	χιτών, ωνος, ὁ	hiton – haljina bez rukava; oklop
φρονέω	misliti	χορεύω	plesati
φυγή, ἥς, ἡ	bijeg	χορηγός, ου, ὁ	horeg, vođa kora
φυλάττω	čuvati	χορός, οῦ	colo, ples, kor
φύλαξ, κός, ὁ	čuvar	χράμαι	upotrebljavati, trebatи
φυλακή, ἥς, ἡ	straža	χρή	treba
φύλλον, ου, τό	list	χρῆμα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
φύσις, εως, ἡ	priroda	χρήσιμος 3 i 2/	koristan
φυτέύω	saditi	χρηστός, 3	
φυτόν, ου, τό	biljka	χρίω	mazati
φύω	roditи	χρόνος, ου, ὁ	vrijeme
φωνέω	govoriti	χρυσοῦς, ἥ, οῦν	zlatan
φωνή, ἥς, ἡ	glas	χρυσός, οῦ, ὁ	zlato
φῶς, φωτός, τό	svjetlost	χρῶμα, τος, τό	boja
X			
χαίρω	radovati se, pozdravljati	χώρα, ας, ἡ	prostor, mjesto, zemlja
χαλεπός 3	težak	χωρέω	maknuti se, ići naprijed
χαλκοῦς, ἥ, οῦν	mjeden	χωρος, ου, ὁ	mjesto, zemlja, kraj
χαλκοκορυστής, οῦ, ὁ	oklopnik		
χάρις, ιτος, ἡ	ljubav, milost		
χειμών, ωνος, ὁ/	zima		
χεῖμα, τος, τό			
χείρ, χειρός, ἡ	ruka	ψηφίζομαι	glasovati
χέω	lijevati	ψήφισμα, τος τό	zaključak
Ψ			
ψευδής 2			
ψεῦδος, ους, τό			
ψεύδω			
ψηφίζομαι			
ψήφισμα, τος τό			
ψῆφος, ου, ἡ			
kamenčić za glasovanje			

ψιλός 3
ψυχή, ης, ἡ

ćelav
duša

Ω

ἀδή, ἥς, ἡ	pjesma
ἀκύς, εῖα, ύ	brz
ἀλένη, ης, ἡ	lakat
ἄμος, ου, ό	pleća, rame
ἄρα, ας, ἡ	doba
ώς	kako, kao, jer, kad
ἄψ, ὡπός	oko, vid, lice (kod Homera)

9.1.1. Imena

A

Ἀγαμέμνων, ονος, ὁ	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Ἀθηνᾶ, ἄς, ἡ	Atena, božica
Ἀθῆναι, ὧν, αἱ	Atena, grad u Atici
Ἀθηναῖος, 3	atenški; supst. Atenjanin
Αἴας, αντος, ὁ	Ajant
Ἄιδης, ου, ὁ	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Ἄιγεύς, ἔως, ὁ	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu nazvano Egejsko more
Ἄιγισθος, ου, ὁ	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Ἄιγυπτος, ου, ἡ	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ὁ	Eshil, grčki tragičar
Ἀκαδήμεια, ας, ἡ	Akademija, Platonova škola
Ἀλέξανδρος, ου, ὁ	Aleksandar (Veliki); drugo ime za Parisa

Αλκαῖος, ου, ὁ	Alkej, lirski pjesnik
Ἀνδρομάχη, ης, ἡ	Andromaha, Hektorova žena
Ἀντιγόνη, ης, ἡ	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἄπόλλων, ωνος, ὁ	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ὄν, οί	Argonauti
Ἄργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἄρης, εως, ὁ	Ares, bog rata
Ἄριάδνη, ης, ἡ	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu ući u labirint
Ἄριων, ονος, ὁ	Arion, slavni pjesnik s Lezba
Ἄριστοτέλης, ους, ὁ	Aristotel, grčki filozof
Ἄρταξέρξης, ου, ὁ	Artakserkso, Kserksov brat
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ	Artemida, božica lova
Ἄστυάναξ, ακτος, ὁ	Astijanakt, sin Hektora i Andromuhe
Ἄσκληπιός, οῦ, ὁ	Asklepije, bog liječništva
Ἄτρειδης, ου, ὁ	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Ἄττική, ἡς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (Atena gl. grad)
Ἀφροδίτη, ης, ἡ	Afrođita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Ἄχαιοί, ὄν, οί	Ahejci, Grci
Ἄχιλλεύς, ἔως, ὁ	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ὁ	Bakho, epitet Dionizov
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, Ἰδων, αἱ
 Δαναοί, Ἀν, οἱ
 Δαίδαλος, ου, ὁ
 Δαρεῖος, ου, ὁ
 Δελφοί, Ἀν, οἱ
 Δῆλος, ου, ἦ
 Δημήτηρ, Δήμητρος, ἦ
 Δημοσθένης, ους, ὁ
 Διομήδης, ους, ὁ
 Διόνυσος (Διώνυσος), ου, ὁ
 Διονύσια, Ἀν, τά

Danaide, Danajeve kćeri
 Danajci, Grci
 Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
 Darije, perzijski kralj
 Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
 Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
 Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
 Demosten, grčki govornik
 Diomed, junak pod Trojom
 Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
 Dionizije, svetkovine u čast Dioniza

Ε

Έκάβη, ης, ἦ
 Έκτωρ, ορος, ὁ
 Έλλας, ἀδος, ἦ
 Έλλην, ηνος, ὁ
 Έλληνικός 3
 Έλένη, ης, ἦ
 Έπιδαυρος, ου, ἦ
 Έπιμηθεύς, ἔως, ὁ
 Έρις, ιδος, ἦ
 Έρμης, ου, ὁ
 Έρως, ωτος, ὁ
 Έφραλτης, ου, ὁ
 Εὐριδίκη, ης, ἦ

Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
 Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak
 Grčka
 Grk
 grčki
 Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
 Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
 Epimetej, Prometejev brat
 Erida, božica srdžbe
 Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
 Eros, bog ljubavi
 Efijalt, izdajica grčke vojske u bitci kod Termopila
 Euridika, Orfejeva žena

Εὐριπίδης, ου, ό
Εὐρύκλεια, ας, ή
Εύρωπη, ης, ή

Euripid, grčki tragičar
Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z
Ζεύς, Διός, ό

Zeus, vrhovni grčki bog

H
Ηλέκτρα, ας, ή
Ηλιος, ίου, ό
Ηρα, ας, ή
Ηρακλῆς, κλέους, ό
Ηρόδοτος, ου, ό
Ηφαιστος, ου, ό
Ηχώ, οῦς, ή

Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Helije, kralj Sunca
Hera, Zeusova sestra i supruga
Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Herodot, grčki povjesničar (rodom iz Halikarnasa)
Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Jeka (personificirana boginja jeke)

(Θ)
Θεμιστοκλῆς, έους, ό
Θῆβαι, ᾧν, αί
Θησεύς, έως, ό
Θουκυδίδης, ου, ό
Θράκη, ης, ή/Θράκιος 3
Φιλοκτήτης, ου, ό

Temistoklo, atenski vojskovođa
Teba, grad u Beotiji
Tezej, atenski kralj
Tukidid, grčki povjesničar
Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/Trački
Filotet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele

I
Ιάσων, ονος, ό
Ιησοῦς, οῦ, ό

Jazon, vođa Argonauta
Isus

Ιθάκη, ης, ἥ
Ἴλιον, ίου, τό
Ἴππόλυτος, ου, ο
Ισμήνη, ης, ἥ
Ἴσσα, ης, ἥ
Ἴφιγένεια, ας, ἥ

Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
Ilij, Troja
Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
Ismena, sestra Antigonina
Vis
Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οῦς, ἥ
Κάλχας, ἀντος, ό
Κίρκη, ης, ἥ
Κλυταιμνήστρα, ας, ἥ
Κρέων, οντος, ό
Κρήτη, ης, ἥ
Κύκλωψ, ωπος, ό
Κῦρος, ου, ό

Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
Kalhant, vrač
Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
Klitemnestra, Agamemnonova žena
Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
Kreta, otok u Egejskome moru
Kiklop
Kir, perzijski vladar

Λ

Λάιος, ίου, ό
Λέσβος, ου, ἥ
Λεωνίδας, ου, ό
Λητώ, οῦς, ἥ

Laj, tebanski kralj, Edipov otac
Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ἥ
Μῆδος, ου, ό
Μίμνερμος, ου, ό
Μοῦσα, ης, ἥ
Μυκῆναι, ων, αί

Medeja, Jazonova žena
Međanin (Perzijanac)
Mimnermo, elegijski pjesnik
Muza
Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ἥ

Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu

Ναυσικάα, ας, ἥ

Nausikaja, feaćka princeza

Νέστωρ, ορος, ὁ

Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu

Νίκη, ης, ἥ

Nika, pridjevak Atene

E

Ξενοφῶν, ᾧντος, ὁ

Ksenofont, grčki povjesničar

Ξέρξης, ου, ὁ

Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Οδυσσεύς, ἔως, ὁ

Odisej, sin Laertov, kralj Itake

Οἰδίπους, πιδος, ὁ

Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak

Ολυμπος, ου, ὁ

Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova

Ολυμπία, ας, ἥ

Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište

Ομηρος, ου, ὁ

Homer, grčki pjesnik

Ορέστης, ου, ὁ

Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

P

Παλλάς, ἀδος, ἥ

Palada (Atena)

Πάρις, ιδος/ιος, ὁ

Paris, trojanski kraljević

Παρνασσός, οῦ, ὁ

Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)

Πάρος, ου, ἥ

Par, kikladski otok u Egejskome moru

Παρύσατις, ιδος, ἥ

Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja

Πάτροκλος, ου, ὁ

Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj

Περικλῆς, έους, ὁ

Periklo, atenski državnik

Πηληιάδης, ου, ὁ

Pelejević, Ahilejev nadimak

Πηνελόπη, ης, ἥ

Πίνδαρος, ου, ὁ

Πλάτων, ανος, ὁ

Πολύφημος, ου, ὁ

Πολυνείκης, ου, ὁ

Ποσειδῶν, ὀνος, ὁ

Πρίαμος, ου, ὁ

Προμηθεύς, ἔως, ὁ

Πρωταγόρας, ου, ὁ

Penelopa, Odisejeva vjerna supruga

Pindar, lirski pjesnik

Platon, grčki filozof

Polifem, Kiklop

Polinik, Antigonin brat

Posejdon, bog mora

Prijam, trojanski kralj

Prometej

Protagora, grčki sofist

P

Ρόδος, ου, ἥ

Ρώμη, ης, ἥ

Rod, otok u Egejskome moru

Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ἥ

Σαπφώ, οῦς, ἥ

Σοφοκλῆς, ἔους, ὁ

Σπάρτη, ης, ἥ

Sam, otok u Egejskome moru

Sapfo, lirska pjesnikinja s Lezba

Sofoklo, grčki tragičar

Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu; prijestolnica Menelajeva

Συκελία, ας, ἥ

Σωκράτης, ους, ὁ

Sicilija

Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ό
 Τηλέμαχος, ου, ό
 Τισσαφέρνης, ου, ό
 Τροία, ας, ἡ
 Τρῶες, Τρώων, οί
 Τυρταῖος, ου, ό

Tiresija, tebanski vrač
 Telemah, sin Odiseja i Penelope
 Tisaferno, perzijski satrap
 Troja
 Trojanci
 Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ἡ
 Φοῖβος, ου, ό

Hvar, kolonija Grka s otoka Para
 Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, οῦ, ό

Krist, Pomazanik

9.2. Tablice glagola

9.2.1. Glagoli prema završnome glasu osnove (*verba vocalia, verba muta i verba liquida*)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἡκουσα
ἄγω	voditi	ἀγ-	ἄξω	ἡγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἐφυγον
ἀρχω	vladati	ἀρχ-	ἀρξω	ἡρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἐπραξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἐταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἐπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἐγραψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἐβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἐθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἐκοψα
όίπτω	bacati	όιπ-	όίψω	ἐզροψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἐκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἐθρεψα
πείθω πείθομαι	nagovarati, slušati	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἐπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἐψευσα ἐψευσάμην

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθηράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποιήθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ῆκουσμαι)	(ῆκουσθην)	ἀκουστός
ῆχα	ῆγμαι	ῆχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ῆρχα	ῆργμαι	ῆρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ριπτός
κέιλοφα	κέιλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	spašavati	σωδ-, σω-	σώσω	ἔσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἔφηνα
ἀγγέλλω	javljati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ῆγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἔστειλα
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ῆγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	έγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	έσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	έκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	έφάνθην έφάνην	ἄ-φαντος
ήγγελκα	ήγγελμαι	ήγγέλθην	ἀγγελτός
έσταλκα	έσταλμαι	έστάλην	σταλτέον
έσπαρκα	έσπαρμαι	έσπάρην	σπαρτός
διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀπέκτονα			
έγρήγορα		ήγρέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	έκριθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	έβλήθην	βλητός

9.2.2. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἴημι	slati	ἱ-ε-	ῆσω	ῆκα
ἴστημι	stavljati	ἱ-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραννυμι	miješati	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	upropastavati	ἀλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἶκα	εῖμαι	εἴθην	έπος
ἔστηκα		ἐστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἐμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

9.2.3. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αίρέω	uzimati	αίρε-/έλ-	αἴρησω	εῖλον
άλισκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλωσομαι	έάλων
άμαρτάνω	griješiti	άμαρτε-	άμαρτήσομαι	ήμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀπόθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ηὔξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γιγνώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	trebatи, moliti	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἥλασα
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἥθέλησα
ἐπομαι	slijediti	ἐπ-/σεπ-	ἐψομαι	ἐσπόμην
ἐρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εῖμι	ἥλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἐδομαι	ἐφαγον
εύρισκω	nalaziti	εύρε-	εύρησω	ηὔρον
ἐχω	imati	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἐσχον
ζάω / βιόω	živjeti	ζα-/ βιω-	βιώσομαι	ἐβίων

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	NAPOMENA
εἱρηκα	εἱρημαι	ἐρρήθην	VIII. raz.
ἥρηκα	ἥρημαι	ἥρέθην	VIII. raz
έάλωκα			VI. raz.
ήμαρτηκα	ήμαρτημαι	ήμαρτήθην	V. raz.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ηὔξηκα	ηὔξημαι	ηὔξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. raz.
γεγήρακα			VI. raz.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
᜔γνωκα	᜔γνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ὴλάθην	V. raz.
ἡθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ἐλήλυθα ἢκω			VIII. raz.
			VIII. raz.
ηὔρηκα	ηὔρημαι	ηύρέθην	VI. raz.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ἰδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἔμαχεσάμην
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσει	ἔμέλησε
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἔμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἴομαι	misliti	οίε-	οἰήσομαι	
όράω	gledati	όρα-/όπ-/ἰδ-	ὄψομαι	εἶδον
όφείλω	koristiti	όφελ-	όφειλήσω	ῶφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πείσομαι	ἔπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἔπυθόμην
τρέχω	trčati	τρεχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	pogađati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	nositi	φερ-/οι-/ἐνεγκ-	οῖσω	ῆνεγκον ῆνεγκα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	NAPOMENA
κάθημαι			VIII. raz.
εῦληφα	εῦλημμαι	ἐλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. raz.
		ῳήθην	VII. raz.
έώρακα ὅπωπτα	έώραμαι ῶμμαι	ῳφθην	VIII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.
δεδράμηκα			VIII. raz.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ὴνέχθην	VIII. raz.

